ΕΤΟΣ Α'. Ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῇ 6 Αὐγούστου 1911 ΑΡΙΘ. 32

ΠΟΙΜΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗι ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗι ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΥΡΙΑΚΗι ΔΕΚΑΤΗι

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

(ΙΖ'. 14—23)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, γονυπετῶν αὐτῷ, καὶ λέγων· Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται, καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. Καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς Μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἰάθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Τότε προσελθόντες οἱ Μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον· Διὰ τί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν· Ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν. Τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται, εἰμὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μέλλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται.

Δὲν εἶναι παράδοξον, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, νὰ ἔχῃ ἡ προσευχὴ καὶ ἡ νηστεία τόσην δύναμιν, ὅσην δὲν εἶχαν οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι; Βεβαίως εἶνε παράδοξον· ἀλλὰ ἀληθέστατον, ἀφοῦ τὸ λέγει αὐτὴ ἡ Ἀλήθεια, αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον ἠκούσατε σήμερον.

Εἷς δυστυχισμένος πατὴρ φέρει τὸν σεληνιαζόμενον υἱόν του πρὸς τὸν Κύριον καὶ μὲ πόνον ψυχῆς πεσὼν εἰς τοὺς πόδας του τὸν παρεκάλει λέγων· «Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει· καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι». Ὁ πρᾷος καὶ ἀνεξίκακος Κύριος, ἀφοῦ μὲ βαρεῖς λόγους ἐπέπληξε τὴν γενεάν του διὰ τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν διαστροφὴν αὐτῆς, διέταξε νὰ φέρωσιν ἐνώπιόν του τὸν σεληνιαζόμενον καὶ μὲ τὴν κυριαρχικήν του φωνὴν ἀπεδίωξε τὴν φοβερὰν ἀσθένειαν αὐτοῦ «καὶ ἰάθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης». Τότε οἱ μαθηταὶ κατ᾿ ἰδίαν ἠρώτησαν τὸν οὐράνιον Διδάσκαλον «διὰ τὶ ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό»; Ἐκεῖνος δὲ τοὺς ἀπήντησε «διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν· τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰμὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ».

Βλέπετε, ἀδελφοί, πόσῳ μεγάλην δύναμιν ἀποδίδει ὁ πάνσοφος Κύριος εἰς τὴν προσευχὴν καὶ τὴν νηστείαν; Τόσῳ μεγάλην ὥστε καὶ τοὺς δαίμονας ν᾿ ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τοὺς ἀνθωώπους! Ἀλλὰ διὰ νὰ παρουσιάζῃ αὐτὴν τὴν ἔξοχον δύναμιν καὶ ἡ προσευχὴ καὶ ἡ νηστεία, διὰ νὰ φαίνωνται αὐτὰ τὰ θαυμάσια ἀποτελέσματά των, καταλαμβάνετε ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνωνται, καθὼς πρέπει νὰ γίνωνται. Ἄλλως ἀδίκως κοπιάζει καὶ ὁ προσευχόμενος καὶ ὁ νηστεύων, εἰς μάτην ταλαιπωρεῖ τὸ σῶμά του· διότι, καθὼς λέγει αὐτὸς ὁ Θεὸς διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, ὅταν δὲν προσευχώμεθα, καθὼς πρέπει, καὶ ὅταν δὲν νηστεύωμεν, ὡς πρέπει, εἰς τὴν προσευχήν μας ἀποστρέφει τὸ πρόσωπόν του, καὶ ὅσῳ πολλὴν προσευχὴν καὶ ἂν κάμνωμεν, δὲν θὰ μᾶς εἰσακούσῃ, τὴν δὲ νηστείαν μας μισεῖ ἡ ψυχή του (Ἡσ. Α΄. 13—16). Πῶς λοιπὸν χρεωστοῦμεν νὰ κάμνωμεν τὴν προσευχήν μας, καὶ πῶς νὰ νηστεύωμεν; «Καθαροὶ γίνεσθε, ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν, μάθετε καλὸν ποιεῖν καὶ δεῦτε καὶ διαλεχθῶμεν» ἀπαντᾷ ὁ αὐτὸς Θεὸς διὰ τοῦ αὐτοῦ προφήτου (αὐτ. 16—17).

Ἰδοὺ ὁ κατάλληλος καὶ πρέπων τρόπος, κατὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ προσευχώμεθα: νὰ εἴμεθα καθαροὶ κατὰ τὴν ψυχὴν ἀπὸ πᾶσαν ἁμαρτίαν, νὰ ξεριζώνωμεν ἀπὸ τὰς καρδίας μας τὰ βλαβερὰ φυτὰ τῆς πονηρίας, νὰ παύσωμεν νὰ κάμνωμεν τὸ κακόν, νὰ μάθωμεν νὰ κάμνωμεν τὸ καλόν, καὶ τότε ἂς πλησιάζωμεν μὲ τὴν προσευχὴν εἰς τὸν ἅγιον Θεόν, νὰ συνομιλήσωμεν μὲ αὐτόν, νὰ «διαλεχθῶμεν πρὸς αὐτόν, ν᾿ ἀνοίξωμεν εἰς αὐτὸν τὴν καρδίαν μας, νὰ παραστήσωμεν τὰς ἀνάγκας μας, νὰ ἐκφράσωμεν τὰς εὐχαριστίας μας. Καὶ τοῦτο εἶνε καὶ τὸ λογικὸν καὶ τὸ ὀρθόν. Ὅταν προσευχώμεθα, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, δὲν κάμνομεν τίποτε ἄλλο παρὰ συνομιλοῦμεν μὲ αὐτὸν τὸν Θεόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀναπέμπομεν δοξολογίας, εὐχαριστίας, δεήσεις. Ὁ Θεὸς καθὼς γνωρίζομεν, εἶνε ἅγιος καὶ καθαρός, καὶ ὡς τοιοῦτος μόνον καθαρὰ πράγματα δέχεται καὶ ἀπὸ καθαροὺς προσφερόμενα. Δὲν εἶνε ἑπομένως δυνατὸν ν᾿ ἀποδεχθῇ ὁ

Θεὸς προσευχήν, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ ἄνθρωπον ἀκάθαρτον ἀπὸ τὴν κακίαν καὶ τὴν πονηρίαν, ἀπὸ καρδίαν ἀκάθαρτον ἀπὸ τὸν φθόνον, τὰ μίση καὶ τὴν ἔχθραν, ἀπὸ στόμα καὶ χείλη ἀκάθαρτα ἀπὸ τὸ ψεῦδος καὶ τὴν βλασφημίαν. Ἡ βάσις λοιπὸν τῆς ἀληθοῦς προσευχῆς εἶνε ἡ καθαρότης τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνον τοῦτο· χρειάζεται νὰ συνοδεύεται καὶ ἀπὸ πίστιν θερμήν. Μᾶς διηγεῖται τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ὅτι δύο τυφλοὶ παρεκάλουν θερμῶς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν νὰ τοὺς θεραπεύσῃ. Γνωρίζετε τί ἀπάντησιν ἔδωκεν εἰς τὴν αἴτησίν των; «Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι»; Οἱ τυφλοὶ ἀπήντησαν: ναί· τότε «ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων «κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν· καὶ ἠνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ» (Ματθ. Θ΄. 27—30). Παρακαλεῖ ἡ Μάρθα τὸν Κύριον ν᾽ ἀναστήσῃ τὸν ἀδελφόν της Λάζαρον· ἀντὶ παντὸς ἄλλου ὁ Κύριος τὴν ἐρωτᾷ ἂν πιστεύῃ ὅτι ἠμπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ. Ἡ Μάρθα ἀπαντᾷ «ναί, Κύριε» καὶ ὁ Κύριος εἰσακούει τὸ αἴτημα τῆς Μάρθας καὶ ἀνασταίνει τὸν Λάζαρον (Ἰωάν. ΙΑ΄.) Καί, διὰ νὰ ἤμεθα σύντομοι, παντοῦ ὅπου ἐζητήθη ἀγαθόν τι ἀπὸ τὸν Κύριον, ἀξιοῖ πρὸ παντὸς νὰ ὑπάρχῃ πίστις· λέγει δὲ καὶ ῥητῶς «ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ ὑμῶν ***πιστεύοντες*** λήψεσθε» (Ματθ. ΚΑ΄. 22). Ἀναγκαιοτάτη λοιπὸν ἡ πίστις ἐν τῇ προσευχῇ.

Ἀλλὰ διὰ νὰ εἶνε τελεία ἡ προσευχή, πρέπει μαζὶ μὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας νὰ ἔχῃ συνοδὸν καὶ τὴν ταπεινοφροσύνην. Καὶ τοῦτο κάλλιστα τὸ ἐννοοῦμεν ἀπὸ τὰ συμβαίνοντα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Τί κάμνομεν, ὅταν ἔχωμεν νὰ ζητήσωμεν κἄτι τι ἀπὸ κανὲν ἐπίσημον πρόσωπον; φροντίζομεν μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν, πῶς νὰ παρουσιασθῶμεν καλλίτερα, ποίαν στάσιν νὰ δώσωμεν εἰς τὸ σῶμά μας, ποῖον τόνον νὰ δώσωμεν εἰς τὴν φωνήν μας, πῶς νὰ ἀρχίσωμεν καὶ ποίας λέξεις πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν, διὰ νὰ τὸν παρακαλέσωμεν, νὰ μὴ προσβάλλωμεν τὸ μεγαλεῖόν του, τὴν ἀξιοπρέπειάν του, ταπεινούμεθα ἀπέναντί του, διὰ νὰ μᾶς κάμῃ τὴν χάριν, τὴν ὁποίαν τοῦ ζητοῦμεν. Ἀλλὰ ὅταν πρόκηται νὰ προσευχηθῶμεν, νὰ συνομιλήσωμεν μὲ τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, πόσῳ μεγαλειτέραν φροντίδα χρεωστοῦμεν νὰ καταβάλωμεν πῶς πρέπει νὰ ἱστάμεθα καὶ ποίαν ταπείνωσιν πρέπει νὰ ἔχωμεν πρὸ τοῦ ἀφθάστου μεγαλείου του; Καταλαμβάνομεν ἀπ᾽ αὐτὰ ὅτι καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη εἶνε ἀναγκαιοτάτη ἐν τῇ προσευχῇ. Μὲ πίστιν λοιπόν, μὲ καθαρότητα καὶ μὲ ταπεινοφροσύνην πρέπει νὰ προσευχώμεθα, διὰ νὰ φέρῃ ἡ προσευχή μας τὰ θαυμάσια ἀποτελέσματά της.

Ἀλλὰ καὶ ἡ νηστεία πῶς πρέπει νὰ γίνεται; «Νηστεία ἀληθινὴ καὶ εὐπρόσδεκτος εἰς τὸν Θεὸν εἶνε ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τὰ κακὰ ἔργα, ἡ ἐγκράτεια τῆς γλώσσης ἀπὸ τὴν συκοφαντίαν, ἀπὸ τὸ ψεῦδος καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιορκίαν, ἡ ἀπονέκρωσις ἀπὸ τῶν κακῶν ἐπιθυμιῶν» (τροπαρ. ἀποστιχ. Δευτέρας Α΄ ἑβδομ. Νηστειῶν), ἀπαντᾷ ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία. Καὶ πραγματικῶς τοιαύτη νηστεία εἶνε ἀξία τοῦ ὀνόματος καὶ γίνεται πρόξενος μεγάλων ὠφελειῶν εἰς τὸν χριστιανόν. Νηστεύομεν ἀπὸ τὰ πασχαλινὰ φαγητά, ἀλλὰ χρεωστοῦμεν νὰ νηστεύωμεν καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἁμαρτίας. Ἀπέχομεν ἀπὸ τὰ κρέατα, ἀλλὰ νὰ ἀπέχωμεν καὶ ἀπὸ τὴν πονη-

ρίαν, ἀπὸ τὴν κακολογίαν, τὸ ψεῦδος, τὴν ψευδορκίαν, τὴν κλοπήν. Ἀπονεκροῦμεν τὸ σῶμα μὲ τὴν νηστείαν· ἀλλὰ ν' ἀπονεκρόνωμεν καὶ τὰς κακὰς ἐπιθυμίας. Καὶ ὅταν δὲν κάμνωμεν τὴν πνευματικὴν αὐτὴν νηστείαν, νὰ μὴ προφασιζώμεθα, ὅτι ἀφοῦ δὲν νηστεύωμεν ὡς πρέπει, προτιμότερον -λέγομεν- εἶνε νὰ μὴ νηστεύωμεν καθόλου, καὶ πραγματικῶς πολλοὶ δὲν νηστεύομεν. Θὰ ἦτο λογικώτερον νὰ ἀποφασίσωμεν νὰ νηστεύωμεν ὡς πρέπει, διὰ νὰ μὴ παραβαίνωμεν καὶ τὰς ἱερὰς διατάξεις τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, καὶ διὰ νὰ ὑποπίπτωμεν εἰς τὸ ἄτοπον, ἀντὶ νὰ διορθόσωμεν τὸ κακόν, ὅταν δὲν γίνεται καλῶς, νὰ τὸ καταστρέφωμεν τελείως.

Τοιουτοτρόπως ἐὰν προσευχώμεθα καὶ πιστεύωμεν, διὰ μὲν τῆς προσευχῆς θὰ εὑρισκώμεθα εἰς παντοτινὴν συγκοινωνίαν μὲ τὸν ἅγιον Θεόν, παρὰ τοῦ ὁποίου φωτίζεται ὁ νοῦς, ἐξημερόνεται ἡ καρδία καὶ γεννᾷ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἀγαθῶν ἔργων, διὰ δὲ τῆς νηστείας καταδαμάζομεν καὶ ἀπονεκρώνομεν τὰ πάθη τῆς σαρκός, καθαρίζομεν τὴν ψυχὴν καὶ ἀνυψοῦται εὐκολώτερα εἰς τὸν Θεόν. Ἡ δὲ πίστις θέτει τὸ ἐπισφράγισμα τῆς τελειότητος εἰς τὸν Χριστιανὸν καὶ τὸν ἀναδεικνύει νικητὴν κατὰ τοῦ διαβόλου.

ΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΤΡΙΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

ΙΑ΄.

«*Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ*».

Εἰς τὴν προηγουμένην ὁμιλίαν ἡμῶν κατεδείξαμεν ὅτι ὁ ὅρκος ἀποβαίνει ἁμάρτημα θανάσιμον, ὅταν κατὰ τὴν ὁρκοδοσίαν δὲν τηρῶνται οἱ ὅροι τοὺς ὁποίους αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐπιβάλλει ἡμῖν διὰ τοῦ προφήτου Ἱερεμίου λέγοντος· «*Καὶ ὀμόσῃ, ζῇ Κύριος, μετὰ ἀληθείας καὶ ἐν δικαιοσύνῃ,* » *καὶ ἐν κρίσει.*» Σήμερον προτιθέμεθα νὰ ἀναπτύξωμεν καὶ διαπραγματευθῶμεν ἕτερον θέμα τὰ μάλιστα σοβαρὸν τὸ περὶ ***εὐχῆς***.

Ἡ ***εὐχὴ*** εἶναι ἡ ὑπόσχεσις, τὴν ὁποίαν ὁ Χριστιανὸς ἐλευθέρως ἐξ οἰκείας προαιρέσεως καὶ ἀνεπηρεάστως χωρὶς οὐδεὶς νὰ ἀναγκάζῃ αὐτόν, δίδει εἰς τὸν Θεόν, ὅτι θέλει προσφέρει αὐτῷ δῶρόν τι, ἢ θέλει ἐκτελέσῃ εὐσεβῆ τινα πρᾶξιν. Ἡ εὐχὴ εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν ἡμῶν ὀνομάζεται *τάσιμον ἢ τάξιμον*. Μερικοὶ συγχέουσι τὴν εὐχὴν πρὸς εὐσεβῆ τινὰ ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν αἴφνης ἤθελε λάβει τις κατά τινα περίστασιν. Ἀλλ' ἄλλο εὐχή, καὶ ἄλλο ἀπόφασις, ἢ μᾶλλον πρόθεσις, σκοπός. Ἡ ἐκπλήρωσις τῆς προθέσεως ἢ ἀποφάσεώς μου δὲν εἶναι ὑποχρεωτική,

ἐν ᾧ ἡ ἐκπλήρωσις τῆς εὐχῆς εἶναι ἐπιβεβλημένη, εἶναι ὑποχρεωτική. Λαμβάνω παραδείγματος χάριν, τὴν ἀπόφασιν νὰ μεταβῶ εἰς προσκύνησιν τῶν ἁγίων Τόπων· τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν λαμβάνω κατ᾿ ἐμαυτὸν χωρὶς νὰ κάμω τάξιμον, καὶ ἑπομένως εἶμαι ἐλεύθερος νὰ πραγματοποιήσω ἢ ὄχι τὴν ἀπόφασίν μου ταύτην. Τοὐναντίον εὔχομαι τ. ἔ. κάμνω τάξιμον πρὸς τὸν Θεόν, ὅτι ἐξάπαντος θὰ μεταβῶ εἰς προσκύνησιν τῶν ἁγίων Τόπων, ὅπου ἐβάδισαν οἱ πόδες τοῦ Σωτῆρός μου. Τοῦτο εἶναι εὐχή, εἶναι ἱερὰ ὑπόσχεσις τὴν ὁποίαν δίδω εἰς αὐτὸν τὸν Θεὸν καὶ ἑπομένως εἶμαι δεσμευμένος πλέον, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐκπληρώσω ἀντὶ πάσης θυσίας, διότι ἡ παράβασις, ἡ ἀθέτησις τῆς ὑποσχέσεως, τῆς εὐχῆς μου ταύτης εἶναι ἁμαρτία, καὶ μάλιστα ἁμαρτία βαρυτάτη κατ᾿ οὐδὲν διαφέρουσα τῆς ἐπιορκίας.

Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς μετέβαινεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπως τελειοποιήσῃ τὰς σπουδάς του. Ἦτον ἀκόμη ἀβάπτιστος, ὅταν ἐπεχείρησε τὸ ταξείδιον τοῦτο. Ἡ ἀμετάθετος ἀπόφασις αὐτοῦ ἦτο πάντοτε νὰ βαπτισθῇ καὶ αὐτός, ὅπως ἦσαν βεβαπτισμένοι καὶ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν ἀπόφασίν του ταύτην δὲν ἔσπευδε νὰ ἐκτελέσῃ. Αἴφνης ἐγείρεται τρικυμία φοβερά, τὸ δὲ πλοῖον ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἐκινδύνευε νὰ καταποντισθῇ. Ὁ Γρηγόριος ἐκυριεύθη ὑπὸ τρόμου, οὐχὶ διότι ἐκινδύνευε νὰ καταποθῇ ὑπὸ τῶν ἀγρίων κυμάτων, ἀλλὰ διότι ἐκινδύνευε νὰ ἀποθάνῃ ἀβάπτιστος. Κατὰ τὰς φοβερὰς ἐκείνας στιγμὰς ποιεῖται εὐχὴν πρὸς τὸν Θεόν, τ. ε. κάμνει, ὅπως λέγομεν, πρὸς τὸν Θεὸν τάσιμον, ὄχι μόνον νὰ βαπτισθῇ εἰς τὸν πρῶτον λιμένα, εἰς ὃν θὰ διεσώζετο τὸ πλοῖον, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀφιερώσῃ ὁλόκληρον αὐτοῦ τὸν βίον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ τρικυμία ἀμέσως καταπαύει, τὰ κύματα λωφάζουσιν, ἡ θάλασσα γίνεται γαλήνιος, ὁ ἄνεμος μετατρέπεται εἰς οὔριον, τὸ δὲ πλοῖον ἐλλιμενίζεται ἀσφαλῶς ἐν τῷ λιμένι. Ὁ Ἅγιος ἀποβιβάζεται εἰς τὴν ξηρὰν καὶ τὸ πρῶτον ὅπερ ζητεῖ εἶναι νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν εὐχήν, ἣν ἔταξε τῷ Θεῷ. Λαμβάνει τὸ ἅγιον Βάπτισμα καὶ ταὐτοχρόνως ἀφιεροῖ ἑαυτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἣν ἐλάμπρυνε καὶ ἐδόξασε διὰ τῶν σοφῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων καὶ διὰ τοῦ ἁγιωτάτου βίου αὐτοῦ. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο δεικνύει μὲν καὶ τὴν δύναμιν τῆς *εὐχῆς*, ἥτις οὐχὶ ἅπαξ ἐθαυματούργησεν, ἀλλὰ συγχρόνως δεικνύει καὶ τὴν διαφορὰν τῆς εὐχῆς ἀπὸ τῆς ἁπλῆς ἀποφάσεως ἢ προθέσεως.

Ἡ εὐχὴ λοιπὸν εἶναι ἱερὰ ὑποχρέωσις, τὴν ὁποίαν δὲν δύναται νὰ παραμελήσῃ, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀδιαφορήσῃ, ἐκεῖνος ὅστις ἐλευθέρως καὶ ἀνεπηρεάστως προβαίνει εἰς ταύτην. «*Εὔξασθε*, ἐντέλλεται τὸ πανάγιον Πνεῦμα διὰ στόματος τοῦ προφήτου Δαυΐδ, *εὔξασθε καὶ ἀπόδοτε τῷ Κυρίῳ*»· τ. ἔ. κάμνετε πρὸς τὸν Θεὸν εὐχάς, τασίματα, ἀλλ᾿ εἶσθε ὑποχρεωμένοι νὰ ἀποδώσητε τὰς εὐχὰς ταύτας τῷ Θεῷ, νὰ πραγματοποιῆτε τὰ τασίματα. «*Ἀπόδος*, παραγγέλλει ἀλλαχοῦ τὸ

αὐτὸ πανάγιον Πνεῦμα, «*ἀπόδος τῷ Ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου*». Ὁ δὲ προφητάναξ Δαυῒδ ψάλλει, ὅτι ἡ μόνη χαρὰ αὐτοῦ εἶναι νὰ ἀποδίδῃ τῷ Κυρίῳ τὰς εὐχὰς αὐτοῦ καὶ μάλιστα νὰ ἀποδίδῃ ταύτας πανηγυρικῶς ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ. «*Τὰς εὐχάς μου τῷ Κυρίῳ ἀποδώσω ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.*» Ἀλλὰ τὰ περὶ εὐχῆς διετάξατο ὁ Θεὸς ἐν τῷ Δευτερονομίῳ, ὅπου νομοθετοῦνται τὰ ἑπόμενα: «*Ἐὰν δὲ εὔξῃ εὐχὴν » Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου οὐ χρονιεῖς ἀποδοῦναι αὐτήν, ὅτι ἐκζητῶν ἐκζη- » τήσει Κύριος ὁ Θεός σου παρὰ σοῦ, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία. Ἐὰν δὲ » μὴ θέλῃς εὔξασθαι, οὐκ ἔστι ἐν σοὶ ἁμαρτία. Τὰ ἐκπορευόμενα ἐκ τῶν » χειλέων σου φυλάξει, καὶ ποιήσεις ὃν τρόπον ηὔξω Κυρίῳ τῷ Θεῷ » δόμα ὃ ἐλάλησας τῷ στόματί σου.*» Ἰδοὺ ὁ νόμος τῆς εὐχῆς. Ἀλλ᾽ ἂς ἐξηγήσωμεν τὰς λέξεις τοῦ θείου τούτου Νόμου. Ἐάν, λέγει ὁ Θεός, ἐὰν κάμῃς τάσιμον πρὸς Κύριον τὸν Θεόν σου, εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ πραγματοποιήσῃς τὸ τάσιμόν σου τοῦτο χωρὶς διόλου νὰ ἀργοπορήσῃς, διότι Κύριος ὁ Θεὸς ἐπιμόνως ἀπαιτεῖ παρὰ σοῦ τὸ τάσιμον, καὶ ἐφ᾽ ὅσον βραδύνεις νὰ πραγματοποιήσῃς τὸ τάσιμόν σου εὑρίσκεσαι ἐν ἁμαρτίᾳ, ἁμαρτάνεις ἁμαρτίαν μεγάλην. Ἐὰν δὲν κάμῃς τάσιμον οὐδεμίαν ἁμαρτίαν ἔχεις· ἐὰν ὅμως ἐκφύγῃ, ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰ χείλη σου τάσιμον οἱονδήποτε, ὀφείλεις, εἶσαι ὑποχρεωμένος, νὰ ἐκπληρώσῃς τὴν ὑπόσχεσίν σου, νὰ κάμῃς τὸ τάσιμον, νὰ προσφέρῃς εἰς Κύριον τὸν Θεόν σου τὸ δόμα, τὸ δῶρον τὸ ὁποῖον μὲ τὸ ἴδιόν σου στόμα ἐλευθέρως καὶ ἀνεπηρεάστως καὶ οὐδενὸς βιάζοντος, ὑπεσχέθης, ὅτι θὰ προσφέρῃς εἰς τὸν Θεόν. Ἰδοὺ λοιπὸν τί ἐπιβάλλει ὁ Νόμος τοῦ Θεοῦ εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι προβαίνουσιν ἀφ᾽ ἑαυτῶν εἰς τασίματα. Ἡ ἀργοπορία περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς εὐχῆς, ἢ ἡ παραμέλησις καὶ ἀθέτησις τῶν ὑπεσχημένων εἶναι ἁμάρτημα μέγα, ἁμάρτημα κατ᾽ οὐδὲν διαφέρον τῆς ἐπιορκίας.

Ἡ *εὐχὴ* εἶναι πρᾶξις ἱερὰ καὶ θεοφιλής. Εἶναι ἔργον ἱερὸν καὶ ὅσιον τὸ ὁποῖον ἐμπνέει ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πίστις, ἡ ἐλπὶς καὶ ἡ ἀγάπη. Εἶναι λοιπὸν καὶ ἡ εὐχὴ εἶδος λατρείας τοῦ Θεοῦ. Ποιοῦμαι τὰς εὐχάς μου πρὸς τὸν Θεόν, διότι *πιστεύω* εἰς τὴν παντοδυναμίαν αὐτοῦ, διότι πιστεύω ὅτι δύναται νὰ μοὶ ἐπιδαψιλεύσῃ τὴν προστασίαν του. Ποιοῦμαι τὰς εὐχάς μου πρὸς τὸν Θεόν, διὸ *ἐλπίζω* ὅτι εἶναι *ταχὺς εἰς βοήθειαν* καὶ σπεύδει εἰς τὴν βοήθειαν τῶν ἐπικαλουμένων αὐτὸν μετὰ πίστεως καὶ ἐλπίδος. Ποιοῦμαι τέλος τὰς εὐχάς μου πρὸς τὸν Θεόν, διότι εἶναι ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος, ὅστις τρέφει πρός με σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, καὶ τὸν ὁποῖον κἀγὼ ἀγαπῶ ἐξ ὅλης μου τῆς ἰσχύος. Ποιοῦμαι εὐχὰς πρὸς τὸν Θεὸν ἢ τοὺς Ἁγίους αὐτοῦ, διότι θέλω νὰ λατρεύσω αὐτὸν ἐκδηλῶν Αὐτῷ διὰ τῶν εὐχῶν μου τούτων τὴν πρὸς Αὐτὸν πίστιν μου, ἐλπίδα καὶ ἀγάπην. Ὅταν λοιπόν, χριστιανέ μου, κάμνῃς τάσιμον πρὸς τὸν Θεόν, τότε λατρεύεις αὐτὸν καὶ δοξάζεις τὸ πανάγιον καὶ ὑπερδεδοξασμένον ὄνομα αὐτοῦ διὰ τῆς πίστεώς σου, τῆς ἐλπίδος, τῆς ἀγάπης σου. Ὅταν ὅμως ἀδιαφορῇς διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ τασίματός σου,

τότε βλασφημεῖς τὸ πανάγιον αὐτοῦ ὄνομα, τότε γίνεσαι ἔνοχος τοῦ ἁμαρτήματος τῶν βλασφήμων καὶ ἐπιόρκων. Τοῦ αὐτοῦ ἁμαρτήματος ἔνοχος γίνεσαι καὶ ὅταν προσφέρῃς τὸ τάσιμόν σου εἰς τὸν Θεὸν ἢ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ οὐχὶ ἐκ τῶν καλλιτέρων τῶν ὑπαρχόντων σου, ἀλλὰ ἐκ τῶν μᾶλλον ἀχρήστων. Ἀκούσατε τὶ περὶ τούτου ἐντέλλεται ὁ θεῖος Νόμος. «*Πάντα » ὅσα ἂν ἔχῃ μῶμον ἐν αὐτῷ, οὐ προσάξουσι Κυρίῳ, διότι οὐ δεκτὸν » ὑμῖν ἔσται.*» Ὁ προφήτης δὲ Μαλαχίας λέγει· «*Ἐπικατάρατος, ὃς ἦν » δυνατὸς καὶ ὑπῆρχεν αὐτῷ ἐν τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ ἄρσεν καὶ εὐχὴ αὐτοῦ » ἐπ' αὐτῷ, καὶ θύει διεφθαρμένον τῷ Κυρίῳ.*» Μὲ ἄλλας λέξεις· ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔχει μέσα εἰς τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἀρνίον ἀρσενικόν, καὶ αὐτὸ τὸ ἀρνίον τὸ τάσσει, τὸ κάμνει τάσιμον νὰ τὸ προσφέρῃ εἰς τὸν Θεόν, ἔπειτα ἀντὶ νὰ προσφέρῃ τὸ ἴδιον προσφέρει ἄλλο ἀρρωστημένον ἢ ἄχρηστον, ὁ τοιοῦτος εἶναι *ἐπικατάρατος*. Ἐπίσης ἐπικατάρατος εἶναι καὶ ἐκεῖνος ὅστις δὲν προσφέρει ἀκέραιον τὸ τάσιμον τὸ ὁποῖον κάμνει πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλὰ ἀποκρύπτει καὶ κατακρατεῖ μέρος ἐξ αὐτοῦ πρὸς ἰδίαν χρῆσιν. Ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ Σαπφείρα ἔκαμαν τάσιμον νὰ πωλήσωσι τὸ κτῆμά των, τὸ δὲ ἀντίτιμον νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν Θεόν. Ἀφ' οὗ ὅμως ἐπώλησαν τὸ κτῆμα καὶ ἔλαβαν τὰ χρήματα προέβησαν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀποκρύψωσι καὶ κρατήσωσι δι' ἑαυτοὺς μέρος τῶν χρημάτων. Ἔρχεται λοιπὸν πρῶτος ὁ Ἀνανίας πρὸς τὸν Ἀπόστολον Πέτρον καὶ καταθέτει μέρος τῶν χρημάτων. Ἀλλ' ὁ Ἀπόστολος Πέτρος λέγει τότε πρὸς αὐτὸν μετ' ὀργῆς: «*Ἀνανία, διατὶ ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς τὴν καρδίαν σου » ψεύσασθαί σε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ » χωρίου ;... οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ. Ἀκούων δὲ τοὺς » λόγους Ἀνανίας πεσὼν ἐξέψυξε.*» Μετὰ τρεῖς ὥρας φθάνει καὶ ἡ Σαπφείρα, τὴν ὁποίαν ἐρωτᾷ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, ἐὰν τὸ κτῆμα ἐπωλήθη τοσούτου, ὅσον εἶχε φανερώσει ὁ ἀνὴρ αὐτῆς Ἀνανίας. Ἡ Σαπφείρα εἶπε· «*ναί, τοσούτου.*» Εἶπε τότε ὁ Πέτρος πρὸς αὐτήν· «*Τί ὅτι συνεφω- » νήθη ὑμῖν πειρᾶσαι τὸ Πνεῦμα Κυρίου ; Ἰδοὺ οἱ πόδες τῶν θαψάντων » τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ καὶ ἐξοίσουσί σε. Ἔπεσε δὲ παραχρῆμα » παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέψυξεν.*» Ἰδοὺ ποία ὑπῆρξεν ἡ τιμωρία τῶν πρώτων χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι ἐτόλμησαν νὰ κατακρατήσωσι μέρος τοῦ ἰδίου αὐτῶν τασίματος. Τιμωρία φοβερά, ἥτις ἐπιφυλάσσεται καὶ διὰ πάντα ἐν γένει χριστιανόν, ὅστις ἤθελεν ἀποτολμήσει παρόμοια.

Τὰ εἴδη τῆς εὐχῆς εἶναι πολλὰ καὶ ποικίλα. Ἄλλοι εὔχονται νὰ ἀφιερώσωσι τῷ Θεῷ ἀφιέρωμά τι πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς εὐγνωμοσύνης αὐτῶν, διότι ἔσωσεν οὗτους ὁ Θεὸς διὰ πρεσβειῶν τῆς παναχράντου μητρὸς Αὐτοῦ ἢ τῶν ἱκεσιῶν τῶν Ἁγίων ἔκ τινος νόσου ἢ κινδύνου. Ἄλλοι ποιοῦνται τὴν εὐχὴν νὰ ἀνεγείρωσιν Ἐκκλησίας. Ἄλλοι νὰ ἀνεγείρωσι Νοσοκομεῖα ἢ πτωχοκομεῖα ἢ φιλανθρωπικόν τι ἐν γένει ἵδρυμα. Ἄλλοι εὔχονται νὰ συνδράμωσιν ἁπλῶς εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν Σχολείων ἢ κοινωφελῶν Καταστημάτων. Ἄλλοι ποιοῦνται τὴν εὐχὴν νὰ ἐγκαταλείψω-

σιν ἁμάρτημά τι καὶ νὰ διαγάγωσι τὸν βίον αὐτῶν ἐν μετανοίᾳ. Νὰ ἐγκαταλείψωσι δηλονότι τὴν μέθην, τὸ βδελυρὸν πάθος τῆς χαρτοπαιξίας, τὴν κλοπήν, τὰ σαρκικὰ ἁμαρτήματα καὶ εἴ τι ἕτερον καὶ νὰ διέλθωσι τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς αὐτῶν νηφάλιοι, μηδέποτε λαμβάνοντες εἰς χεῖρας αὐτῶν χαρτοπαίγνιον, καὶ τηροῦντες τὸ σῶμα αὐτῶν καθαρὸν ἀπὸ πάσης σαρκικῆς ἀκαθαρσίας. Ἄλλοι πάλιν ποιοῦνται πανηγυρικὴν εὐχὴν νὰ ἀπαρνηθῶσι τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου ἀγαθὰ καὶ νὰ διαγάγωσι τὸν βίον αὐτῶν ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ, ἐν παρθενίᾳ καὶ σωφροσύνῃ καὶ ἐν πτωχείᾳ καὶ ἀκτημοσύνῃ. Τοιοῦτοι δ' εἶναι οἱ μοναχοὶ οἱ ὁποῖοι δίδουσιν εἰς τὸν Θεὸν πανηγυρικῶς τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ ζήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς βίον αὐτόχρημα ἀγγελικόν. Οἱ ποιούμενοι τὰς εὐχὰς ταύτας καὶ πραγματοποιοῦντες αὐτὰς εἶναι μακάριοι, ἀλλ' οἱ ἀθετοῦντες αὐτὰς γίνονται ὅμοιοι τῷ Ἀνανίᾳ καὶ τῇ Σαπφείρᾳ καὶ ἑπομένως ἄξιοι τῆς ἐκείνων φοβερᾶς τιμωρίας.

Οἱ ποιούμενοι εὐχὰς ὀφείλουσι πρὶν ἢ ἐξενέγκωσιν ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν τήν εὐχὴν νὰ σκέπτωνται ὡρίμως, καὶ νὰ κάμνωσιν εὐχάς, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ πραγματωθῶσι, διότι ἂν ἡ πραγμάτωσις αὐτῶν εἶναι ἀδύνατος τότε οὐαὶ τῷ εὐξαμένῳ τὰ ἀδύνατα. Ὁ Χριστὸς ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ἐρωτᾷ· «*Τίς ἐξ ὑμῶν θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον » καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει τὰ πρὸς ἀπαρτισμόν, ἵνα μήποτε, » θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύσαντος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεω- » ροῦντες ἄρξωνται αὐτῷ ἐμπαίζειν, λέγοντες, ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος » ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι ;*» Πρὶν ἢ λοιπόν, χριστιανέ μου, προβῇς εἰς οἱανδήποτε εὐχήν, πρὶν ἢ κάμῃς τάσιμον, ὀφείλεις νὰ σκεφθῇς καλῶς, ἐὰν ἔχῃς καὶ τὰ μέσα καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἐκπληρώσῃς τὴν εὐχήν σου, νὰ κάμῃς τὸ τάσιμόν σου. Νὰ εὔχησαι τὰ δυνατὰ πάντοτε, νὰ κάμνῃς δηλονότι πάντοτε τασίματα κατορθωτὰ καὶ ἀμέσως μετὰ τὸ τάσιμον χωρὶς χρονοτριβὴν νὰ προβαίνῃς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς εὐχῆς σου, τὴν πραγματοποίησιν τοῦ τασίματός σου, ἵνα μὴ ἐπιστῇ αἰφνίδιος ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου σου καὶ δὲν προλάβῃς νὰ ἐκτελέσῃς τὸ τάσιμόν σου.

Κατενοήσατε, χριστιανοί μου ἀγαπητοί, ὅτι ἡ εὐχὴ εἶναι ἔργον ἱερὸν καὶ ὅσιον, πρᾶξις εὐσεβὴς καὶ θεοφιλής, εἶναι λατρεία τοῦ Θεοῦ, διότι ὁ προβαίνων εἰς εὐχήν, οὗτος δεικνύει, ὅτι εἶναι πλήρης πίστεως καὶ ἐλπίδος καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν. Ἀλλὰ προσέξατε· ὁσάκις προβαίνετε εἰς εὐχὴν μὴ παραμελῆτε τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς, ἀλλὰ σπουδάζετε, ἀγωνίζεσθε νὰ ἀποδώσητε τῷ Ὑψίστῳ τὰς εὐχὰς ὑμῶν· «*Ἀπόδος τῷ Ὑψί- » στῳ τὰς εὐχάς σου. . . εὔξασθε καὶ ἀπόδοτε τῷ Κυρίῳ*».